

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI LAKÁS:

Kül-monostorutca 181. szám.

Megjelen a lap hetenkint 3-szor u. m. kedden, csütörtökön és szombaton délelőtt. Ár: negyedszoros 3 fr. o. 6.
Hirdetési ár: 5 hasábos sorért 1-ör 7 kr., 2-ör 6 kr., 3-ör 5 kr. o. 6. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kizárólag.

A „nyitott” cikkek sora után 30 kr. előleg befizetése mellett a szerkesztőséghez czímzendő.

KIADÓ-HIVATAL:

Középütcza, STEIN, J. könyvkereskedése.

Politikai szemle.

Kolozsvár, dec. 2-kán, 1866.

— ha. — A mai nap egyike a legemlékezetesebbeknek mind az európai continens, mind pedig hazánk történelmét illetőleg.

Évfordulati napja ez a párisi államcsinnak, melylyel a francia köztársaság elnöke III. Napoleon császárrá nőtte ki magát, s oly eszközökkel, melyek iránt soha kegyeletet nem érezhettünk, megalapította a második császárság folytatását. Az eszköz, melylyel a nemzet akarata ellen elkövetett ezen merész lépését a népsouverainitás pecsétje alá helyezte, a suffrage universelle — az általános népszavazás — vala, mely a hatalom kezében majd mindig tetszés szerinti szolgálatot tesz, mely Julius Caesartól kezdve le III. Napoleonig még mindig abszolutizmusa vezettet, s mely, hogy mily biztosan vezet a népakarat biteles nyilatkoztatására, annak szomorú bizonyítványán szolgál a mexicói császárság oly hamar bezáruló történelme, hol szintén a népszavazás útján látnak egy császárt trónra emelkedni, de a hol — a hatalom eszközei eltűnve — a nép mitsem akar többé tudni „választott uralkodójáról,” pedig az egyike a legszebb tehetségekkel felruházott s a legjobb akaratú uralkodói egyéniségek, kinek sorsa iránt épp e tudatban rejlik az európai közvélemény részvéte is. A francia „nemzet” megszavaztatott s 35 millió francziából 6 millió arra szavazott, hogy „oui!” kell nekik császár! Ezzel megvolt az egész. III. Napoleon „a nép akaratából” fejére tette a császári koronát s megkezdte uralkodását e jelszóval: „l'empire c'est la paix,” a császárság a béke! Csakhogy e béke egyértelmű a nemzeti akarat elnémtásával, s a francia nemzet, mely 1789 óta annyit vértzett a szabadság eszméért, a császári teljhatalomba látja beolvastva önhatározási jogát; alkotmánya confiscálva van s nevében egy mesterkélts „törvényhozó testület” beszél, melyben a mindenható többséget a koronától függő burocraták, katonák és papok képezik szemben egy hasztalan vergődő, kisdé minoritással, melynek ellenzéki szomoru barezá — elnézik kegyelemből. A sajtó elnyomva; egy híres francia író szerint, a kormány kioltotta a gyertyát, hogy — jobban lásson. A társulati jog eltörölve. Politikai élet, nemzeti gazdálkodás, minden, de minden az abszolutismus körmei közé szorítva: Franciaország a legökényibb centralisatio aczéhlálójában szomorúan elmélkedhetik a dec. 2. dika emlékei s a második császárság jelszavának: „a császárság, a béke!” igazi jelentése felett, s éppen nem hiszszük, hogy a „gloire” varázsfénye által ama szabadságszerető nemzet kielégítve érezze magát, sőt tartani lehet tőle — kivált ha az a mexicói tragédia nagyon érzékenyen végződik — tartani lehet, hogy a fegyverszerencse engesztelő dicsfénye is elhalványul.

De a dec. 2. dika reánk nézve is jelentékeny datum, mert ez Ferencz József ő Felsége trónra-leptének évfordulati napja. Ő Felsége 1848 dec. 2-kán foglalta el a császári trónt e jelmonddal: „viribus unitis!” egyesült erővel. Két évtized folyt le azóta, s a kormányférfiak, kiket ez idő alatt bizalmával megtisztelt, egyik csalódásból a másikba ejtették, ugy, hogy szinte magyarzatát találjuk ebben fel azon türeménynek, miszerint ő Felsége megelégette az osztrák államférfiak bölcseségét, s immár a külföldön keres államférfiut (Beust), ki a birodalom politikáját mélyebb belátással vezesse. Schwarzenberg kegyetlen belügyi politikája, Bach „felvilágosodott-abszolutismusa,” Schmerling ideológizáló alkotmány-faragása nyomorúságba döntötték a birodalmat, eljásztották befolyását Német- és Olaszországban, oda van két szép királyság, irtozatos magasságra emelkedett az államodósság, s a sok centralizálási kísérlettel centrifugál erőket idézték fel szemben az államegység önkényű értelmezésével, s a szép hangzású jelmondat jelentőségét kétséssé tették. A közel jövő fog-e annak nagyobb súlyt kölcsönözni? attól függ, hogy ő Felsége, kinek uralkodói szívé oly nagy megpróbáltatások érték, megéri-e végre azt a vizsgálató örömet, hogy tanácsosai nézetét a magyar királyság képviselőinek nézeteivel kiegyezni lássa. Ennek valószínűsége oly magas birodalmi érdek, hogy hinni kell a mielőbbi transactio valószínűségében. Mielőbbit mondunk, mert minden perc drága s e kérdés elnapolása képtelenséggé vált.

A birodalom egy éppen most befejezett szerencsétlen háboru sbeiben vérzik, s imé ismét komor felhők tornyosulnak láthatárán. Oroszország fenyegetőleg készülődik a birodalom kapuja előtt, s éppen most veszzük a tudósításokat, hogy a dolog annyira ment, mikép a kormány kötelessége-

nek ismeré, előintézkedéseket tenni. Lajthán túli lapok már is ilyen tudósításokkal lepnek meg, s ugyan kellemetlent: Hírlik, hogy hadesapatok, különösen tüzrész, szállítatnak Erdélybe. Az Orosz-országhoz viszonylatok igen komolyak.

Nagy előhaladás.

A „Pesti Napló” bécsi levelezője biztatól szól mind a nov. 17-iki egyelmes kir. leirat, mind pedig a Beust ur politikájáról. Szerinte „kétségbevonhatlan, hogy a legutóbbi rescriptum határozottan megajánl valamit; elmondja a korona akaratát és biztosít jövőre nézve teljesíteni a nemzet törvényes igényeit. Igaz, hogy ezen rescriptum szellemétől is még távol van: a restitutio in integrum; de mégis a meszszeség homályain keresztüljártszik a transactio valószínűsége; míg ellenben eddigelé a lehetőség se jöhetett szóba, minthogy egyrészt a joglemondás elve, más részről a meggyőződés szentsége lerombolhatlan éles ellentétben állott egymással. Nem lehet tehát kétségbevonni, hogy a legújabb leirat nagy előhaladás az igazság elismerésében!”

A rescriptum árnyoldala — ugymond — abból áll, hogy a „jobb kézzel szeretne valamit adni, a bal kézzel pedig igények azzt visszavenni.” S azon meglepő felfedezést teszi, hogy egyéni meggyőződése szerint: „ez a jobb kéz nem senki más, mint — Beust ur, a ki eképp tényekben akarja programját a népekkel megismertetni, nem pedig pusztá ígéretekkel!” Örömmel fogadjuk e figyelmeztetést; hiszszük, hogy az — egy oly tekintélyes pártlap által tárva a világ elébe — a közvéleményre jótköny befolyást gyakorland, s részünkről óhajtuk, hogy a fennebbi vizsgálató felfogás iránti bizalmat további „tények” sietőleg megszülládsák, mert ha igaz, hogy „az első sarkányfő a porba hullott,” még egyszer oly igaz az érdemes correspondens azon jóslatszerű megjegyzése, hogy: „a megállapodás a birodalom romlása volt!”

De vajmi szomorú, hogy midőn a nemzet törvényszerű kívánalmaiból csak „valami” is „megajánlatik”, ezt a „valamit” is — a mi pedig még oly messze áll a törvényes igények teljes kielégítésétől — már „nagy előhaladás” gyanánt kell fogadnunk.

Ez leginkább jellemzi azon vizsgálatlan helyzetet, a melyben 18 évi tapasztalatok után — a mik hiszszük hogy Bécsben se nagyon vizsgálatók — ezen első lépés végre bekövetkezik a mostani feladatával mindenestre elődeinél komolyabban foglalkozó kormány részéről.

Stadion, Schwarzenberg, Bach, Schmerling megtanítottak semmit se várni egyebet, mint a mit — az Isten ad. A mit az 1848-i törvények által a nemzet s a maig is tisztelt emlékü akkori koronás király egyetértőleg biztosítottak a magyar királyság jólléte és közboldogsága érdekében, azt a mesterségesen előidézett 1849-diki rázkódás után az ellenforradalom emberei által inaugurált bosszú politikája — mint hitték — „örökre” megsemmisítette. A mit az 1859-diki rázkódás után — az octoberi férfiak befolyására — az akkori kabinet az octoberi diplomában nyújtott, azt alig három hó múlva a Schmerling lovag „művészi feldolgozása” cserélte ki egy czifra, de üres formával, a melybe a birodalom minden elemei lettek volna egygyúgyúrandók, de a melybe — minden „pubitások” daczára — a magyar királyság begyűrható nem vala. A bizalom gyöngéd virága, mit az 1865. december 14-iki trónbeszéd fakasztott, már az 1866. mart. 3-diki leirat által elhervasztott. Így megy az már ide s tova két évtized óta: a változó kormánytények a legnagyobb bizonytalanságba ejtették a népeket; az örökös két kezű politika, mely ad és visszavesz, általában megrendítette minden oly politika hitelét, minek neve kormánypolitika, s a mi a jelenlegi kormányt illeti, közvetlenül Königrácz előtt még senki se tudta: mi politikája.

Ma erre nézve kezdünk tisztába jöni.

Az austriai birodalom helyzete a megváltozott nemzetközi viszonyok közepette, s maga a nov. 17-iki kegy. kir. leirat sok tekintetben felvilágosítást nyújt.

A kormánynak ma nem lehet más politikája, mint — Austria visszavettétven határai közé — fölkeresni a birodalom igazi súlypontját, s ott keresni támaszt és új életerőt, azaz: kiegyezkedni a magyar királysággal, felhagyni minden további experimentációval s kilépve a negatio teréről, annyi haszontalan provisorium után egy biztosabb definitivum felé sietni.

Minden más számításon alapuló politika a birodalom újból-construálásának művét fogná kézzelfoghatólag meghiusítani, s ma ott állunk, hogy a legfőbb államszükség maga szabja meg a kormány politikáját, s a helyzet oly átlátszóvá vált, hogy végre ez oldalról is — várhatni valamit. És ez valóban nagy haladás!

Nem mondunk tehát ellent, sőt elfogadjuk a „P. Napló” bécsi correspondensének biztatását, addig is, míg a közel jövő e felfogást igazolná.

De megvalljuk azon revelatio, hogy „a jobb kéz,” mely adni akar valamit, nem senki más, mint Beust ur, a mily meglepő, épp oly kevéssé lelkesítő.

Austriának oly nagy szerencsétlenségeken kellett keresztül menni, mint a minő Solferinó- és Königrácznál érte, s még akkor is a külföldi kapacitái közt kellett keresgélni, míg egy ily „jobb kézre” akadt?

S a balkéz — mely még most is visszavenni szeretné azt, a mit amaz fukarul nyújt — a balkéz a régi?

S hová tartoznak ekkép a magyar kormányférfiak: a jobb- vagy bal kézhez? Szeretjük hinni, hogy nem az utóbbihoz. De akkor valjon a jobb kézzel szövetkezve nem nyerhetnének-e többséget a korona tanácsában, s nem teremthetnének haladéktalanul — mert „jam proximus ardet Ucalegon” — egy kielégített Magyarország által, egy boldog és hatalmas birodalmat? A becses alkalom erre legközelebből bekövetkezik, s azt a magyar országgyűlés választófelirata nyújtandja. Félre a „balkéz,” mert két decennium történelme tanuskodik arról, hogy az egyébre sem alkalmas, mint a birodalmat egyik vesztélyből a másikba dönteni!

Tordattfalvi.

Országgyűlési tudósítás.

A képviselőház nov. 29-kén tartott ülése.

A nov. 23-diki ülés határozatánál fogva ezen napi ülés tárgyat a nov. 17-kén kelt kir. leirat képezvén, közönség nagy számmal jelent meg.

Szentiványi Károly elnök az ülést néhány percczel 10 óra után megnyitván, a mai ülés jegyzőkönyvének vezetésével Dimitrievich Milos, a szólni kívánók neveinek feljegyzésével Tóth Vilmos jegyzőket bízta meg.

Hitelesítetvén a közelebbi ülés jegyzőkönyve, elnök az időközben érkezett irományokat mutatja be. Ilyenek:

1. Hajdu-Böszörmény városának a kerület rendezését tárgyzó irata, melyet a kérelmező város a megyék, városok és kerületek rendezése tárgyában kiküldött bizottmányának figyelembe vétel végett átadni kíván.

2. Tassy Ede h. m. vásárhelyi lakos egy — a pestvárosi törvényszék előtt folyamatban levő pernek mielőbbi befejeztetését eszközöltetni kéri.

3. Deutschbrod körház igazgatósága egy — Magyarországból származó egyének gyógyítására fordított 28 frt 32 krból álló költséget az országos pénztárból megtéríteni kéri.

Minden kérvények a kérvényezési bizottmányhoz határozattal áttétetni.

4. Kramantz Károly, nyitrai megyei császári birtokos, tót nyelven írt verseket mutat be pártolás végett. E beadvány is a kérv. bizottmányhoz utasított.

5. Inkey József és Illés János képviselő urak, egészségek helyreállítása végett, szabadságot kérnek. A ház a kívánt szabadságot megadati határozta.

Ezután elnök ur a következő előterjesztést teszi:

Engedje meg a t. ház, hogy az elnapolás ideje alatt történt eseményekről ma tudósítsam a t. házat. Megtettem volna ezt mindjárt első alkalommal, hanem a főkmány csak az utolsó gyűlés után került vissza kezeim közé. Az eset következő: Maróthy János képviselő ur házánál katonai erő jelent meg, elfogatási szándékkal; az elfogatás nem sikerült, de az elfogatási szándék meg nem szűnt.

Ezen eset nekem több szathmármegyei képviselő ur által belevén jelentve, én rögtön lépéseket tettem, hogy a képviselői „salvus conductus” tiszteletben tartassék. (Helyeslés.) Ennek következtében az eset ő Felségének belevén jelentve, ő Felsége azonnal megparancsolni méltóztatott, hogy a katonai hatóság minden beavatkozástól és eljárásától álljon el, és minden beavatkozás szünték meg. Ezt én az illető képviselő uraknak a maga idejében tudtukra adtam; ebből áll az eset.

A ház általános helyesléssel fogadta ugy a jelentést, mint az előki intézkedést is, s nyomban rá figyelemmel hallgatta meg Maróthy János képviselőnek ezen esetet elbeszélő, s a házhoz benyújtott, s a jegyző által felolvasott iratát, mely kívánatra ki fog nyomtatni, s e szerint napirendre fog kerülni.

Elnök következőleg folytatja előterjesztését: A másik eset ez: szintén az elnapolás után jelentette nekem az egri törvényszék, hogy bizonyos kereset tárgyában Pap Pál képviselő urat, angustus 10-dikére maga elébe idézte. Ezen esetre nézve is tettem lépéseket, azonban előttem szóval, később írásban is azt nyilatkoztatták, hogy ez bírói eljárás levén, a bírói függetlenség elvénél fogva a politikai hatóság elébe beavatkozni nem kíván.

Ezen előki előterjesztésnek bővebb felvilágosítást adott Pap Pál képviselő ur írásban benyújtott nyilatkozata, mely is az esetet minden részleteiben és körülményesen előadván, a ház kívánata egész terjedelmében felolvasatott, s kinyomtatása, későbbi tárgyalhatás végett, elrendeltetett.

Nemkülönben felolvasatott Csiki Sándor, Eger város kerületi képviselő ur nyilatkozata, a hevesmegyei törvényszék által tett meghallgatása iránt, mi szintén kinyomtatni határozott.

Madarász József képviselő Zólyom megye, s illetőleg Besztercebánya egyházmegye több lelkésze és papjának a r. kath. papság nőülhetése tárgyában hozzá küldött, s a képviselőházhoz intézett kérvényét mutatja be, melyet a ház élénk derűséggel fogad, s a kérvényezési bizottmányhoz utasít.

Elnök. T. ház! A folyó évi nov. 17-ről kelt kegy. leirat tárgyalása mai napra levén kilttve, Tisza Kálmán képviselő ur egy indítványt nyújtott be írásban. Mindenekelőtt fel fog olvasatni ujabban a kegy. kir. leirat; aztán pedig Tisza Kálmán képviselő ur indítványa.

Ráday László gr. jegyző felolvassa a nov. 17-kén kelt kir. leiratot, ugy szintén Tisza Kálmán indítványát, mely következőkép szól:

„Indítvány a f. hó 17-dik napján kelt kegy. kir. leirat tárgyalásán.

Választassék egy 15 tagból álló bizottság, mely a f. hó 17-kén kelt legkegy. kir. leirat folytán egy oly feliratot készítsen, mely kifejtve azt, hogy mindazokhoz, a melyeket feliratainkban a jogfolytonosság szempontjából elmondottunk, tántoríthatlanul ragaszkodunk, indokoltan nyilvánítsa, hogy miután a képviselőház azon reményben kezdte meg a munkálkodást, hogy az ország jogai, törvényei visszaállítása iránt felirataiban kifejezett kérelmei teljesíteni fognak, most, midőn a legk. kir. leirat e remény teljesítését a jelent illetőleg megtagadja, s jogos kívánalmaink csak egy részének a jövőben teljesítését is további munkálkodásunk eredményétől, mint előfeltételtől teszi függővé, a nélkül, hogy a jogfolytonosságot megsértetnők, tovább nem haladhatunk.

Egyszersmind legalázatosabb kérelemmel járuljon ő Felsége elébe az iránt, hogy ismételtén kifejezett kérelmeink értelmében hazánk alkotmányát egész teljességében visszaállítani méltóztatassék, hogy azután ugy az ő Felsége által kijelölt ügyekben, mint mindazokban, melyeknek elintézését hazánk érdekei okvetlenül követelik, megkezdhessek, s hazánk minden nemzeti és hitfelekezeti polgárai jogos és méltányos igényeinek kielégítésére folytathassunk és bevégezhessek törvényhozási teendőinket.

Beadja Tisza Kálmán. Debreczen, Péterfia csapóutczai ker. képviselője: —

Pest, nov. 29. 1866.

Deák Ferencz. T. ház! A kir. leirat tárgyában én is adok be a t. háznak egy indítványt, melyet imé a ház asztalára leteszek. (Eljenzés közt a ház asztalára leteszi.)

Az indítvány, melyet a ház élénk helyesléssel fogad, a következő:

Indítványa Deák Ferencz Pestvárosi képviselőnek, a folyó évi november 17-kén kiadott legmagasabb kir. leiratra készítendő felirat tárgyában.

Azon súlyos sérelem, melyet alkotmányunk törvényellenes felfüggesztése okozott, a jelen legmagasabb királyi leirat által nincs megszüntetve.

Feliratunkban, melyeket a jogfolytonosságra nézve a Felséghez felterjesztettünk, nem csak azt sürgettük, hogy alkotmányos jogaink elismertessenek, hanem kértük és sürgettük főkép azt: hogy alkotmányunk és törvényeink azonnal teljes erejűbe viesszálítván, végre is hajtsanak, s így a jogfolytonosság tetteleg és valósággal életbelépjen.

Egyedül ez volna képes a jogok elvi elismerésének, az ígéretnek és reményeknek valóítását által életet adni, aggodalmainkat eloszlatni, s a nemzetet megnyugtani, de a legmagasabb kir. leiratban éppen ez nem található.

Mint hogy tehát jogos kívánataink most sem teljesültek, indítványozom: hogy újabb felirattal járjunk a Felséghez, melyben eddigi felirataink alapján, hivatkozva bőven kifejtett jogszertl okainkra, kérjük és sürgezzük azonnali visezállítását alkotmányunknak; kérjük és sürgezzük a teljes és tetteleg jogfolytonosságot, kérjük és sürgezzük mindazt, mit eddigi feliratainkban kértünk és sürgettünk.

A legmagasabb kir. leirat megemlíti azon javaslatot is, melyet a közös érdekekből származó viszonyokra nézve a 67-es tagból álló bizottmány-nak 15 tagból álló albizottmánya készítet, s e munkálata némi észrevételeket tesz. — Ezen észrevételek tárgyalásába jelenleg a ház nem bocsátkozhatván, feliratunkban azt vélem kijelentendők: hogy a képviselőház még folyó évi martius 1-én napján választott saját kebeléből egy 67 tagból álló bizottságot a végett: hogy az készítsen javaslatot, azon viszonyoknak, melyek Magyarországot a közös fejedelem uralkodása alatt álló többi országokkal közösen érdeklik, megállapítására és mikénti kezelésére nézve. E bizottmány javaslatát meg a házhoz nem adta be, a legmagasabb kir. leiratban foglalt észrevételeket tehát a képviselőház az említett bizottmány javaslatának tárgyalásakor veendő tisztelettel és kellő figyelemmel fontolára.

Ennélfogva szükségesnek tartom: hogy a háznak eddigi feliratainkban is kijelentett azon határozata, mely a 67 tagból álló bizottmányt egy javaslat készítésével megbizta, teljes erejében fentartassék és teljesíttessék; azon bizottmány tehát az országgyűlés elnapolása által félbeszakított munkálkodását mielőbb folytassa.

A felirati javaslat elkészítésére egy több tagból, például 15-ből álló bizottmánynak kiküldését indítványozom.

Beadja 1866. évi nov. 29-kén.

Deák Ferencz, s. k.

Pest belvárosi képviselő.

(Élénk, hosszas eljenzés.)

A ház a benyújtott és felolvasott két indítványt élénk figyelemmel hallgatá meg, és mindketőnek kinyomtatását és a ház tagjai közti szétosztatását elrendeli; a forma szerinti tárgyalást a többség kívánatára szombatra, dec. hó 1-re határoztván.

Befejezéstül elnök a szabályok értelmében figyelmezteti a házat, hogy a kérvényezési bizottmány tagjai havonként választván, eziránt a képviselőtán a szombati ülésre a szavazó jegyeket elkészíthetnek, s a választást megtehetnék. A többség azonban a kérvényezési bizottmány munkás és beható eljárásával teljesen meg levén elégedve, azt továbbra működési körében meghagyatni kívánja.

A bizottmány elnöke b. Vay Lajos tiszteletlyel ugyan, és szívesen meghajol a ház határozata előtt, de megtartani óhajtaná a szabályt is, melyben nem fordul elő, hogy a bizottmány egyik hónapról a másikra megmaraszthatassék. A ház helyeselte az alkalomszeri észrevételt, de egyszersmind a buzgó tevékenységtől bizottmányt is megmarasztá.

Tizenkét óra felé az ülés eloszlott. (P. N.)

TÁRCZA.

Lapok úti tárczámból.

Lukács Bélától.

(Folytatás.)

VI.

Barton hámbora Felső-Teleken. Kaszabánya. Az olvasztónál vasművelet. Gépgyár. Gyalári vashányászat. Vasútlelők pangásának okai. Cse-risor. Runki barlang.

A Maros átvágván a nyugoti havasokat, azoknak vége szakad s míg az arany és ezüst gazdagság ezekben marad — a délnyugoti havasokkal a vasművelés kezdődik — az arany és ezüst bányászatot a vasművelés váltja fel.

Erdély legmagasabb vashányái a hegységek közt a v. hunyudi uradalomhoz tartozólag léteznek, és még a Bánáti is folytatódna. Miből kiér az út a V. Hunyadból Teleknél, a völgyzornalban balra egy hegyen már látszanak vashányászat nyomai, mely vaskőtelep mérszertegektől van körülvéve s igen vegyes kova- és vaskénettel. A völgy szűkebb és szűkebb lesz, hegységek közé, melyeket roppant ránkodás vagy eszredévek megéltével törhete át kis, de munkás patak ékelte meg magát, mellette viszes el az út, a hegyoldal sziklába vájva. Felső-Teleknél már egy vasműsor útja tölti be a vo-

Nemzetgazdasági rovat.

A radnóthi takarékmagtár.

Radnóth, nov. 18-kán, 1866. — Az 1865-dik év április 15-kén közsegtünkben felállított és kezelés alatt álló takaré- és kölcsön-magtár haladását azon remény fejében terjeszttem a tisztelt szerkesztő ur elé, hogy annak közudomásra jutása végett becses lapjában egy kis helyet lesz szives engedni. — Kiadatott kölcsön-takarék-magtárból 1865-dik év tavaszán vásárolt törökűbű 95 véka, ennek ugyanazon évi kamatja 47 1/2 véka. Összesen 142 1/2 véka. A 142 1/2 vékának kamatja 1866-ban 71 1/2 véka, e szerint a takarékmagtár 1866-ös évi 213 3/4 véka, ehez jön egy alapító 5 vékával. Összesen 218 3/4 véka. Begyűlt f. év oct. és nov. havában az adósktól, az alapítvánnyal együtt 133 véka, künn levő adósság 85 3/4 véka. Összesen 218 3/4 véka.

Midőn e számadást lassan haladó magtárunkról közudomásra adom, egyszersmind nem mulasztom el azt is tudatni, hogy magtárunkról értekezni, közgyűlést hívtam össze f. hó 17-kén, melyre alig egy néhányan jelentek meg; de elegendő arra, hogy a dolgot megértsek és magtárunk számadását végig hallgatva igaznak találják, mely alkalommal új alapszabályt hozottat javaslatba és az előbbi 9 pontot új 29 pont váltotta fel, egyhangúlag elfogadtatott és a jegyzőkönyvbe iktattatott, miből azt az irt pontok hatóságilag megerősítve lesznek és életbelépnek; bátor lesznek ugyanezen uton közudomásra juttatni, ugyazinte a tegnap lefolyt közgyűléstől is többet fogok írni.

Z. Kónya Dániel,

t. m. igazgató elnök.

— Kisegítő pénztár-egylet Sepsi-Szt-Györgyön is van, s az bár kicsiben és lassan, de biztosan balad hasznos czélja felé. Ezen egylet még 1860-ban alapult, s azóta forgalma folytonosan növekedik. Az első évben forgalma mindössze 80 forint volt; 1865-ben már 7481 ft. Vajha minden városunk, sőt közsegtünk alapítva ily intézetet.

— A gyergyói fakereskedelem, melynek forgalma milliókra megy, s mely majdnem egyedül, valóban jelentékeny kiviteli kereskedelműnk, méltán igényli figyelmünket, s szívesen jegyzünk fel a körül minden mozzanatot e rovatban, mely a nemzetgazdaság érdekeinek ápolására s adatainak ismertetésére van szánva. Így följegyezzük azon magában véve tán jelentéktelennek tetsző adatot is, hogy az o. topliczai havasok biztossága közelebből M. Váshelyt tanácskozást tartott, s — kétségtől — nem csekély érdeklő határozatokat hozott a birtoklás és kereskedelem érdekében. A „Székely Néplap“ szerint a napokig tartott tanácskozások jegyzőkönyvét a képességerő általán ismert Gáman Miklós ur vezette, s jelen volt a birtokosság főördösze, az aradi hős, id. Boros Ignác ur is, kirol Damjanics mondta: Csak hat Boros ur lenne!

— A kereskedelmi és népgazdasági ministerium egyik legfontosabb t. i. mezőgazdasági osztályának vezetésével egy külföldi tudóst szándékoznak megbizni. Ezen ministeriumot ugyanis most reorganisálják, s Dr. Hamm Vilmost Lipcséből Bécsbe hívták azon czélból, hogy az említett szakosztály élére állítsák.

— 100,000 ökröt rendelt egy párisi ház egy ismert bécsi vállalkozónál a világtárlat idejére. Örvendetes hír marhabizálalóink számára. Egyáltalában oly számokosak már az osztrák nyugati vasútnál a világkiállítás alkalmából Párisba szánt marhaszállításokról szóló bejelentések, hogy ezen vasúttársaság már jó eleve berendezendő marha különvonatok menetrendének megállapításával foglalkozni kényyszerült.

— A pest-losoncezi vasútnak jövő évi

rései lármaival a völgyet. E hámost még néhány társával — Barton építette, egyike Erdély legéletrevalóbb s legképzettebb vashányászainak, kinek keze alatt minden jó sikernek örvend. Jeles szakképzettségét mutatja hámbora is, melyet a maga tanulmányai szerint építettett, s hol az egyszerűsített és gyors művelet kevés költségű, hasznos kezelés még az aerarialis vaskohókat is feltűmülja. Mig például a gyalári vaskő Govasdiára szállítván, itt csak roheisenné készítették, mely tovább művelés és hasznosítás végett még — nagy költséggel — a kenyérmező egy szögében fekvő Kuzsírra küldetik, Barton hámborán az egész művelet egy fedél alatt foly s a vaskő, melyet egy szögletben bedobnak, már a másban, mint kész árucikk, jó ki. E hámbor 15,000 frtba került, s a kemencékbe szükséges szél szép szerkezett, n. m. csigaszálmű által, vizsegélylyel eszközöltetik.

Innen a vidék mind egyhangubbá válik, mert a szem megokja s nincs változatossága. Mindég csak a patak partján kell baladnunk, számtalan kanyarulattal. Kétfelől egymásra rakott körtegekből nagy hegyek emelkednek, melyek miségéről a geologusok még nincsenek tisztában, az egyik mészkőfajnak, a más oly kőnek tartja, mely még csak a hajdani Dáciában fordul elő — minek Dácit nevet adnának — s melyhez hasonló némileg van Petrosánon is.

A szorosból más zaj szit el hozzánk, s egy kanyarulattal néhány ház áll előttünk és a patak partján egy tekintélyesebb binézett olvasztó-ke-

január 6-kán adják át a közlekedésnek. Egyelőre csak tehervonatok közlekednek Tarjánig; a személyvonatok közlekedése májusban kezdetik meg.

Maros-Váshelyi piacziár.

Novemb. 29-kén, 1866. Erdélyi kis véka. — Tiszta búza 1 frt 40 kr. — Elegybúza (kétszeres) — frt 90 kr. — Rózs 1 frt — kr. — Törökűbű 1 ft — kr. — Árpa — frt 80 kr. — Zab — frt 45 kr. — Alakor — ft 38 kr. — Hús- és marhabneműk: Marhabűs fontja — ft 9 kr. — Sertésbűs fontja — frt 20 kr. — Ökörbőr darabja nyersen 15 ft — kr. — Tehénbőr db. nyersen 10 ft — kr. — Széna két ökör után, ha jó fajta 6 ft — kr.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

December 3-kán: 5% Nemzeti kölcsön 100 frt. 66.55. 5% Metalliques 100 frt 59.10. — Bank-részvény 711. — Hitelintézeti részvény 200 forint 151.90. London 10 ft st. 100 frt 23 1/4 kr 128.10. — Ezüst 127.50. Cs. kir. arany 6.11. — 1860. kölcsön 80.55.

Novemb. 26-án: Földtehermentesi kötvény magyarországi 71.75. Erdélyi 65.25.

Levelezés.

1866. november végén.

Ezen kis városban történtek olyan dolgok a tavasz óta, melyek megérdemlik a nyilvánosság eleibe juttatást.

A múlt évben itt is szűken termett a gabona; az éhség enyhítése végett a törvényhatóság könyöradományokat nem vett igénybe, hanem a magas kormánytól 2500 frtot nyert kölcsön 5% kamatra, melynek egy része a szegényebbek közt kölcsön kiosztott, 300 frt pedig a cigányoknak kört előlegeztetett, a vidéki úthoz. Ez évben is kevés mále termett, nem tudjuk mi lesz a szegénységből.

A nyáron folyt háború alkalmával felsőbb helyről jött felszólításra, mi is ajánkoztunk sebesültek ápolására közsegi költségen; azonkívül az egyesek is igyekeztek e célra közreműködni. Művelői előadást rendeztek az érlelyes Gerey Lajos, Méhesi Sándor urak és társai. A bejött pénzt zsebre is rakta a pénztárnok ur; de, hogy a pénz hová fordított, vagy hol áll jelenleg, arról az áldozni kész tagok és közönség is szeretne tudni, s a részletes számadást látni, mert a kitűzött célra nem fordítottak.

Az idei gazdasági eredményt illetőleg: a szalma, különösen az öszgabonák jól fizettek; mále kevés, némely helyen és határreszben, kiválólag a verőfényes helyeken a reárett munka felét sem fizette ki.

A méhészet a forradalom után egy évben sem volt oly silány, mint ez évben, előbb a májusi hideg és fagy, azután az aszály tette tönkre; sem a természetes, sem a műrajok nem voltak életrevalók; a kasok nagybörbűre súlyosabb volt a tavasz, mint az öszön. Egy veder lépesmész, mely 9 kupás szokott lenni, 5 frt o. ért. ben fizetett mégis.

Bortermésünket illetőleg: jóllehet a tavaszi derek némely hegyekben megrontották a szőlőt, mégis féltermésnél több lett. Vedre 85 krtól 1 fuig kelt a hegy alatt, s azután benn is annyin. A legjobb must cukortartalma 17—18 fok. Közép mérték szerint 12—14 foknak a szinmustok. Régebben október végén szüreteltünk, most 12 nappal előbb, mert erősen száradott le a szőlő. A mustok még most is forrnak, holott máskor 10—12 nap alatt kifortak.

A nyáron két gazda épületei hamvadtak el, állítólag gonosz ember keze által; de a törvényzéki vizsgálat folytán a gonoszság nem jött viláosságra. Egyik háznál begett a közsegi adóból, a mint birlik 900—1000 forint.

Itt a söcsempészet ez évben az illető felügyelők elnézése, s talán az inséges idő miatt is nagy-

menceze bocsátja magára terhes füstét. Ez a magyar emlékekben is fontos bányászati pont gyanánt ismeretes kaszabánya. A vidék itt, benépesítve az emberi szorgalom által, igen festői; szemben az olvasztó-kemenczével meredek sziklafal emelkedik; rajta két barlangrepedés tátong. Haynald, Erdély egykori, lángelűt és elfelejtetlen főpásztor, mint szenvedélyes növényész, gyakran rándult fel s farsága mindig megjutalmazódott.

Az olvasztó kemence homlokán ott áll: Augusto Imperante Francisco I. 1810 exstructum.

Lássuk röviden az itteni műveletet. Mintegy órára a hegyek közt van a vaskő, mely a később szintén megismertetendő gyalári bányászat által természetesen, egy helyre dobattik. Innen szekérrel hozatik le a vaskő a kohóba. Fellette a hegyoldalon tizedes mérő van alkalmazva, melyre a szekeres vaskővel terhelt szekerével bajt. Itt megmértetvén, a hegyoldalon lerakatik. Innen aztán — az olvasztó elmozdítása végett, még 3 százalék mészke adátván hozzá — egy, 4 magas oszlopon nyugvó mintegy 32 öl hosszú híd, vas-sineken vitetik egyenesen az olvasztó-kemencze hába, honnan a 36 lábnyi kemenczébe vettetik. Megolvadván, a salak kifoly, a vas pedig a szükséges és tetszésszerinti formákba engedtetik folyni. Az ily módon nyert anyag még csak u. n. roheisen — nyersvas, mely aztán további hasznosítás végett nagyrészt Kuzsírra szállítatik, vagy más hámboroknak adatik el. És csak ezen eladásból, tehát az olvasztásból, a tiszta évi haszon 50—65,000

ban folyt, minek két emberhalál lett áldozata; egyiket a nyáron egy éjjel a leszakadt föld nyomta agyon, a másikat e hó 33-kán éjjel a söőrök löték föbe, állítólag neműgyeléből. A blüttgyi vizsgálat erősen foly e miatt.

Egéségi állapotunkat illetőleg e hónapban néhány choleraeset fordult elő. Egy háztól a nő kihalván egyéb betegség miatt, férjét a temetés alatt érte el a cholera, a legközelebbi házhoz viték, s ott egy néhány óra múlva meghalt. Más háznál a gazda vetni ment, meghűlt, este elérte a cholera, s betegem fekvő neje nem segíthetvén rajta, éjjel a szomszédba ment segítségért; még jobban meghűlt s kevés idő múlva elhalt; ezt a nő látván, ő is elhalt s mindkettőt egyszerre temették el. Ha fáradhatlan ifjú orvosunk tanácsát követik, a nő életbe marad. Sok beteget megment az orvos, ha idejében hívják s tanácsát követik.

Székelybányájai.

Különfelek.

* A képviselőházat valaki egy koholt kérvénnyel mystificálta, a mi annál szomorubb, mert ez már a második eset. Ez esetet legjobban felvilágosítja egy levél, mely a „Pesti Napló“ ban jelent meg czáfolat képpen: „Pest, nov. 29. Tisztelt szerkesztő ur! A képviselőház ma tartott ülésében Madarász képviselő ur egy kérvényt adott elő, melyben Tarcsányi Gábor, Szmrsecsi János, Tulka Géza, Zrudlenszky Pál és Wovosid György, állítólag beszercei egyházmegyei papok, arra kérik a házat, eszközölje ki, hogy a papok nősülhessenek. E kérvényt a ház a kérvényezési bizottmányhoz utasítá. Megjegyzem még az igazság érdekében, hogy én azonnal átnéztem a beszercei egyházmegye legújabb 1866-diki névkönyvét, s abban a fennevezett papok elő nem fordulnak; sőt átnéztem az összes magyarországi papság 1864-re kiadott névtárát is és itt sem találtam az említett folyamodókat: kétségtelen tehát, hogy a képviselőház a kérvény által mystificáltatott és tiszteletet igénylő méltóságával visszaélt. A képviselőház érdekében van, a kérvények beadása iránt oly modról gondolkodni, hogy hasonló mystificatiók által drága idejét el ne rabolhassák. Egy egrimegyei áldozár.“

* Paulai Ede holnap fog, mint vendég fellépni „Hamlet“-ben.

— Jövő kedden, f. hó 11-dikén, Szépné Mátrai Laura jutalomjátékául színpadra kerül: „A nagyanya és a két nővér“ itt még nem adott legújabb francia dráma 5 felvonásban. Írták: D'Ennery Adolf és Edmund Károly. Fordította: Szerdahelyi Kálmán. Először adatott Párisban az Ambigue-Comique színházban 1863. octob. 17-kén. Pesten a m. nemzeti színpadon szintén nagy tetzés közt gyakran adatik. A valódi művészi érdemet mindenkor hön pártoló közönségünk nemcsak a ritka művelézzel kínálózó kitűnő új darabért, hanem magáért az osztatlan köztetszésben részesülő művésznőért is bizonyára tömegesen sietend e napon a színházba.

* A napokban feltűnést okozott egy elfogatás Dézs környékén, melynek, úgy látezik, bűnvádi alapja van. A vádlott egy nagyobb s jónevű birtokos P-s, kit közelebből fedezet alatt Kolozsvára szállítottak.

* A „Hon“ a többek között írja: Figyelmet keltő magyar zeneművet volt alkalmunk magán körben hallani, mely egy ismert kis népdalunkat 16 változatban tündeti föl, különböző zenealakban; Harmonia tekintetében pedig különben meglegő. Szerzője a Zen. Lapok“ által dicsérőleg említett Langer Viktor, kitől Ögyek alnév alatt közelebből jelent meg néhány dal. Valóban sajnálunk kell, hogy a tudomány és művészet központjában nem tudtak neki tehetsége és művészetének megfelelő hatás- és kenyeret nyújtó kört szerezni. — Lan-

forint. Az ily nyersvas természetesen egy hét alatt 1200—1500 mázsára megy, s az olvasztó-kemence körül ma is roppant készletek hevernek.

Az olvasztóval egy gyár van kapcsolatban, mely az olvasztók- és hámborokhoz szükséges gépezeteket készíti. A szokatlant elkábítja a roppant lárma, mely beléptekor találja. A terem telve van munkásokkal s mindenki egyebet dolgozik, nem engedvén magát senki által zavartatni. Az egész teremben szétfútt gépezeteket mind egy kerék hajtja, melylyel a többiek szíjak által hozatnak kapcsolatba. Az egyik egy furja a vasat, mint az irosvaját, a más a nagy vashengereket úgy aprítja, mint a jukas kalácsot — stb. — mondta egy székely utitársam, s mindezt az u. n. angol acél segélyével. Most különösen hengerek készítésével valónak elfoglalva, a vas nyújtására nézt minálunk is haladt már annyira a vasművelet, hogy a primitív, farszító, lassu és nagy gyakorlottságot igénylő ütők helyett, hengereket alkalmaznak, melyek a közéjük adott vasat egyszerre „oly laposra lapítják, mint a gyakorlott kéz a claque — Kancinzi szerint a pofoncsapott — kalapokat.“ Ugyanez a teremben létezik a szélmű, mely a légtűt szerkezetén, a légvonás törvényein alapul s az olvasztó-kemence tűzésnek élesztésére szolgál.

Ezek után lássuk magát a vashányászatot.

Egy keskeny völgyön, a patak mellett, mintegy óráig mászva, az útas meredek hegyoldalak közé ér, melyek egyikén sajátságos faalkotvány vonja magára figyelmét. Ez az ugynevezett Sturz,

ger Viktor jelenleg színházunk másod karmestere. Örövendünk, hogy színházunknál ilyen szép tehetségtelű fiatal ember van alkalmazva.

* Mallet Frères párisi kereskedőház közlebből bécsi ügyének nagyobb magyar birtokok megszerzésére adott utasítást. Ennek következtében ezen ház meghatalmazottja Dopout, Büky László ügyvéd és Friedenstein jószágtanácsos, több birtok megtekintése végett Pest, Zemplén, Nógrád és Fehérmegyeekben elindultak, hogy a nevezett ház megbízásának megfelelően. Ezen birtokok megvásárlása 4 millió forint értékig fog terjedni, és mint hiteles kútfőből hallhatni, ezen birtokok megvásárlása egy francia uralkodóház számára történik, mely legközelebb nemcsak Németországban nagyobb birtokot szerzett, de kizárólag Magyarországon nagy összegeket kíván e célra fordítani, hogy később a ház egyik tagja itt lakhassék. (Hon.)

* Nov. 29-én, mint dicsőült Mária Terézia császárs apost. király 6. felsége halála évfordulóján a pesti egyetemi templomban a megdicsőült lelki üdvéért reggel 10 órakor gyásztisztítást tartottak.

* A londoni lapok Magyarországról. Azon kevés londoni lap, mely most a magyar országgyűlésre figyelmet fordít, a kir. leiratot nem a legrosszabb szemüveggel nézi. Sem a liberalis „Post”, sem a conservatív „Herald” nem látja ez által a magyar-austriai kérdés megoldását közelébb juttatva, amaz a bécsi kormányt, emez az exclusiv magyarságot okolja. Kedvezőbben nyilatkoznak a „Sun” és a „Weekly Despatch”. Mindkettő a kir. leirat hangját a fejedelem ama szilárd határozatának csatlaltan bizonyítékul tekinti, hogy a magyar nemzet iránt igazságos legyen, s nem kételkednek, hogy a magyar nemzet mérsékelt és józan liberalizmusa méltányolja majd a kormány előzékenységét. A megerősített Austriának — így szólnak — ezután mitsem kell tartania régi észak-i vetélytársának tovább terjeszkedésétől, sőt majd oly nagybatalom lend, melynek szövetségét Napoleon császár a legközelebbi alkalommal megnyerni törekszik.

* Sarolta császárné állapotáról a „Mem. Dipl.” legújabb kedvezőbb híreket hoz. A császárné orvosainak rendeltetése Miramareban teljes elvonultságban él. A mexikóiak közül csak gróf del Valle Orizava, a császárné főkamara van Miramareban. A császárné tehát, mint több tudósítás állítja, nem is viselhetik bizalmatlansággal mexikói környezete iránt, mert ilyesmi nem létezik. Nov. 15-én a császárné hosszú levelet írt testvérének, a belgák királyának, a levél a csász. család minden tagjára a legjobb benyomást tett, mert ebből kitűnt, hogy a kőd, mely a magas hölgy ritka nagy szellemét környezte, már teljesen eltűnt. De minél jobban lesz, annál élénkebben öblajtja, hogy Mexikóba császári férjéhez visszatérhessen. E vágy olykor hosszú és szomorú álmódásokba süllyeszti: melyeket alaptalanul — a betegségbe való visszaesésnek neveztek, míg dr. Illek, ki már több év óta a császárné házi orvosa, éppen e jelenségeket a gyökéres gyógyulás jeleinek tekinti. — „La France” ellenben megerősíti a kedvezőtlen híreket. A jobbulás — e hírek szerint — mely néhány nappal ezelőtt beállt, nem volt tartós, s az orvosok újabb válságtól tartanak. Az elterjedt hírek mindenesetre tuloztak, de annyi bizonyos, hogy a császárné mindenki iránt, a ki közelébe jut, feltűnő bizalmatlanságot s ellenszenvet tanúsít.

* A lengyeleknek orosz fogságból történt kibocsátására vonatkozólag írja a „Gaz. Nar.”, miszerint az nem a legújabb, általánosán még ki nem hirdett amnestia, hanem Sinelkoff altábornagy közbenjárása folytán következett be, ki az ugynevezett fogoly-rották fölötti felügyeletet viszi. A lengyelek magyar nevét Debreczeni Marton, volt zalathnai bányaigazgató, a kiovi esata halhatlan szerzője, és különben is nagy tudományú férfi, kéziratilag fenmaradt műsötarában csak is „zuham” szó által tudtá visszaadni, mi azonban misége nem helyes elnevezése. Rajta szállítatik, illetőleg dobattik le a vaskő a hegytetéről. A hegyoldal, míg a szállító cső kezdődik, mintegy 64 ölre emelkedik; a csőnek nevezhető művezet, alján sima vassal bélelt, feljűl fával fűdött s egész fel, meredeken visz, 74 öl hosszú s tetején egy csekélyforma magaslat van, hol vasut kezdődik, mely nemsokára egy alagutba vész el.

Ezen alagut a gyalári és így erdélyi vashányászat remeke, 315 öl hosszúságban furja át a hegyet, mely a vashánya és kőhő közti közlekedést megsejti. Évek óta hajtottak két bányát egymással ellenkező irányban, a hegy két oldalán. Vezetője eme munkálatoknak Juhó főmérnök vala, s mikor a szemben dolgozók egymásra találva áttörték a válaszfalat: az egyenes irány elhajlása hájzálnyi sem volt. Ki beállt az alagutba, a vassinek közé, távol mint kiadott csillagot látja fényleni a kimenetet, és elmebet minden világ, minden vezet, minden veszedelem nélkül, ha szerencsétlensége éppen rakott rúznakat nem hoz elébe, melyek elől a menekülés igen bajos.

Oly valami kísérteties van eme földalati vándorlásban.

Maga a kőzet igen kemény, sem boltozás, sem támaszra szükseég s nagy a költség sem vala, mert e munkálat által vala is természetelt.

gyel foglyok az európai Oroszországban maradtak, t. i. 33 külön 300-ból álló ily rottára felosztva. Tíz ily, a társadalom legalsóbb osztályához tartozó osztályt az említett altábornagy egy nagy pályá építéséhez a Turek és Orel kormányzóságokba rendelt, s midőn a kazáni aranybányában történt zavargások alkalmával a fölkelők iránta magukat nemiesen viselték, szót emelt a pályamunkások mellett s ennek folytán 1900 an közülük, ezek közt 300 galicziai, 200 poseni, siléziai s kazukbeni, 1450 congressusi lengyel, 50 lithvaniai s russinnal együtt szabadon bocsátottak. F. év april hóban a csász. elűst menyegzője alkalmából e rottákba besorozott foglyoknak büntetési idejűk fele elengedett, a mi azonban nem másítja meg azon elvi határozatot, mely szerint a foglyok büntetést kiállása után a rottákban Szibériába gyarmatosítás végett küldendők.

* Bezdánból sz. „Id. Tan.” néhány érdekes adatot közöl a nazarenusokról. Helységünkben, mondja levelező, csak egy nazarén család létezik; de az par excellence. A családapának, kit az ottani nép nazarén püspöknek nevez, nem csak a Magyarországon lévő nazarenusokkal, hanem Amerikával is nagy összeköttetései vannak. Onnan egy társulattól, mely a nazarén propagandát feladatává tette, időnkint szép summa pénz szokott kapni aranyban. Közben más helységekből jelennek meg nála nazarénusok titkos tanácskozás végett. Van egy egéde s szolgálja, ki a család minden tagját tegezi. Ezen nazarén püspök magaviselete ellen általában nincs panasz, csak hogy gyermekeit önként nem szokta a keresztiségre elvinni.

* A legritkább emberek egyike, kik valaha a brit parlament padjain ültek, az éppen most Wexfordban megválasztott úr, M. Kavanagh. Egy ember van itt előtűnk, ki kar s láb nélkül született, — ezek helyett csupán néhány hüvelyk hosszú csontka rész van kezük, lábuk s ujak nélkül, s ki mindamellet is mint merész lovas, kitűnő lővész, mint rajzoló, sőt mint író is ismertté tévő magát. A fő férfiasan szép vonásokat tüntet fel, melyekben értelmesség s rendkívüli szellemi erély vannak kifejezve, melyek a test tökéletlenségei felett győzelmet vívtak ki. M. Kavanagh jelenleg 43-ik évét éli, nős s szép gyermekekből álló számos család feje. Szelleműs társalgását magasztalják s az ő „Eva” cz. yachtján tett utazásának nem rég megjelent leírása, saját rajzaival illusztrálva, valóban rendkívüli tehetségről tanuskodik. Az írás s rajzolásnál szája veszi a tollat s csontka karjával vezet, miben bámulatra méltó ügyességre vitte. Látátn kósárforma nyeregben ül s meglepő könnyűséggel igazgatja a lovat. Legnagyobb azonban az ő kocsiáziái ügyessége négyfogatosán. Már messziről hallani ostopattogtatásait, midőn lovai a legsebesebb menetben majdnem ragadják.

* A „Vaterland” constatalja azon veszélyeket, melyek Austriát nevévelsen bajor részről fenyegetik, s Bécs megerősítését javasolja egy sor torony és tábori erő által, amár nem ismeri félre azon bajokat, melyeket az erősítés a város lakóira nézve szűlné.

* Hányan haltak meg a choleraában. Az osztrák császári államhoz tartozó összes országokban, a „W. Med. Woch.” szerint, július 1-sejétől october végéig choleraában 350,000 egyen betegedett meg, kik közül 150,000 meghalt.

— Folytatása azon kegyes jöltezők névsorának, kik a közlebbi közlés óta a kolozsvári ev. ref. főtanoda szegény sorsu ifjainak czipóval és ebédvel való ellátására kegyesen adakoztak:

Mocsoról: T. Nagy József ur 3 véka búzát. Incselből: T. Gyarmathi Miklós ur 2 véka búzát. Dézsről: Mltos Pataki Dániel ur ígért életéig 6 véka búzát, s beküldött előre 6 vékát. Pata-

tit ez évi július hó 1 en nyitak meg nagy ünnepélyességgel.

Innen az elég csinos Gyalárfaluba mászhattunk, hol az udvarias főgondnok társul szegődven, a vashányászat helyéhez mehettünk. Ez a falutól keletre esik, s a nagy vaskőbalmazok már mint egy megjelölők. (Vége következik.)

Erdélyi vadászkaland.

(Felső-Szállásapatak, nov. 26. 1866.)

Van szerencsém egy, a báró Demanx-féle mesékhez hasonló — azonban a napokban környékünkön valósággal megtörtént vadászkalandocska felől értesíteni, mely tökéletesen a szerint történt, a mint én azt, a leghűbben leírni iparkodom, ugymint:

A napokban Hátszegvidékünknek Nagy-Bár nevű községében, az itteni Gavril Gyátnu nevű falusbírónak értesére esvén, hogy a község halárán levő erdőségekből a falusiak néhány nap óta több medvét látnak csoportosan kószálni; a bíró maga is vadász ember lévén, erre néhány puskást és hajtót vett fel, és folyó hó 22-én reggel kiment üldözésére. S ezekkel a hogy az erdőbe ért, és a puskások kijelölt állásai elfoglalására, s a hajtók a hajtás megkezdésére szétoszlottak, a bíró is állására sietvén az erdőség közti, egyszerre egy tisztás völgyecskére bukkant, a hol alig ötven lépésnyi távolságra négy nagy medvét pillant meg. Ő erre meghökkenve, a történetesen éppen előtte hevert, ledőlő vastag fa mellé húzódék, és e mellett hosszasan elnyulva, fegyverét a fán keresztül fekteté

tábol: T. Boda Pálné urasszony 4 véka búzát. B. Hunyadról: T. Tholva Zsigmond ur 3 évre évenként 4 véka búzát, t. Ábrahám János ur 1 frt, t. Horváth Zsigmond ur 3 évre évenként 2 frt, t. Hiry János ur 3 frt, t. Fazakas Gergely ur 1 frt, t. Kilyén Sámuel ur 2 frt, t. Gyarmathi Zsigmond ur 2 frt, t. Ignác Károly ev. ref. lelkész ur, mint gyűjtő, 3 évre évenként 2 véka búzát. t. Soos Antal tanító ur 10 frt. Sztánából: T. Vincze Ferencz ev. ref. lelkész ur 1 frt 50 kr, az ev. ref. sz. egyház 1 frt 50 kr. Kozárváról: T. Veres Ádám ur 5 évre évenként 1 frt, b. Inczédi József 6 nagysága 5 évre évenként 1 frt, t. Nagy Miklós ur 3 évre évenként 1 frt. Tötörből: Meltóságos Rettégi István ur 10 véka búzát. Sz. Lónáról: U. Hécezi Lajos ur 4 évre évenként 2 véka búzát. Nagy-Szebenből: T. Péchi János ur 6 frt. Kolozsvárról: Gróf Vas Albert 6 nagysága 20 véka búzát, özvegy Hegedűs Sándorné urasszony 2 véka búzát, t. Foris Imre ur 4 véka búzát, t. Szász Károly ur életéig évenként 2 frt, t. Nagy Dániel ur 1 véka búzát, t. Pál András ur 2 frt, t. Mátyás Mihály ur 1 frt, t. Macskási Sámuel ur maga részéről 4 véka búzát, a helybeli t. cz. mézszáros csehben gyűjtött 4 frt 10 kr, t. Varga Dániel ur 5 frt, mltos Szaecvai Zsigmond ur 6 nagysága életéig évenként 5 frt, t. Engel József gyógyszerész ur 2 frt, t. Erdélyi Sámuel ur 2 frt, t. Varga Ferencz ur 2 véka búzát, Legidősb mltos gróf Teleki Domokos 6 nga 10 frt. Füzetnek 9 szegény ifju számára 3 font húsból és 5—6 kupányi ugynevezett vastag ételből álló ebédet minden két héthben egyszer: T. Macskási Sámuel ur, t. Varga Dániel ur, t. Nagy Dániel ur, t. Barkó Ferencz ur, t. Kocsis János ur, t. Pap József ur, t. Rig-nát József ur, t. Szentpéteri János ur, t. Kele Izrael ur, mltos Pataki Sándorné, t. Bányai Istvánné, t. Varga Ferencz ur, t. Sallai Istvánné, t. Kerekes Mártonné, t. Régeni Györgyné, t. Hancz Józsefné, t. Liska Jánosné urasszonyok.

Ugyanezen célra, hogy 9 ifju számára pénzen fogadott ebéd árát fizethessük, adakoztak: Gróf Mikó Imre 6 nagyméltósága 5 frt, gróf Teleki Károly 6 nmlta 3 frt, gróf Teleki Domokos 6 nagyméltósága 2 frt, b. Kemény Domokos 6 nagysága 5 frt, gróf Bethlen István 6 nagysága 3 frt, mltos Tisza László 6 nagysága 5 frt, b. Kemény Istvánné 6 nagysága 5 frt, gróf Eszterházi Jánosné 6 nagysága 3 frt, b. Bánfi Dánielné 6 nagysága 5 forintot.

Minden nemes tetteket megvan ugyan már önmagában legszebb jutalma a jó szív legtisztább örömeiben, de azért mégis szent kötelességünknek tartjuk szegény sorsu ifjaink kegyes pártfogóinak szép áldozataikért halás köszönetünket nyilvánítani. Kolozsvárt, nov. 27-ken, 1866.

A kolozsvári ev. ref. főtanodai előjáróság nevében Takács János, igazgató tanár.

Politikai hírek

Austria. Bécsbe az udvarhoz oly közlemények érkeztek a „P. Lloyd” értesítése szerint, hogy Miksa császár december első napjaiban egész biztossággal várható Miramarebe. Ugyanezen közlemények szerint, azon osztrák hadihajó, melynek fedezetén a császár és kísérete érkezik, egy angol kikötőben fog kikötni és onnan egyenesen Triesztnak veszi útját. Franciaországot nem fogja érinteni. A császár önkényes hadteste, az osztrák is, elhagyja Mexikót, e pillanatban tán már Vera-Cruzban van őszpontosítva.

A félhivatalos „Wiener” Journal” a következő közleményt tartalmazza: „A csapatok Galiciában összpontosítására vonatkozó s néhány nap óta forgalomba hozott hírek alapja semmi más, mint

és célzó állást vett a medvék felé, gondolva, hogy ha ezek fel- vagy lefelé indulnak, akkor oldalba vagy hátba lövőnek: azonban számításában nagyon csalódék; mert a medvék hallva a már megindult hajtási zajt, egyenesen azon ledőlő fa felé kezdének csammogni, a mely mellett ő fekvék. Ekkor a bíró uram nem vevé tréfára a dolgot, hanem felhúzá a sárkányt és löni akart, de elgondolá, hogy legkedvezőbb esetben is csak egyet ejthetve el, a más háromnak ő azonnal martaléka-vá esik; e szerint csak tévőzött és addig reménykedék, hogy tán más irányt vesznek a medvék, míg pár perc múlva már a ledőlő fa mellett látá őket; melyek közül a legnagyobbik a hogy a fához ért, azonnal hatalmas két első lábát a ledőlő fára csapá, és mellét a bíró elé tartott fegyvercsőve szájához nyomá. Mire a bíró, már tán féltében is, meghúzá fegyvere ravaszát, de az esőtörtőköt mondott; a gyutacs csatolására azonban a rémitő nagy medve egyszerre átrohant a fedőlő fán, s a bíró hátán, czondrája és mellrevalójánál fogva felragadta szájába és vinni kezdte a levegőben, a tisztás dombon lefelé. A bíró az első perczben kétségbeesetten ordita egyet segélyért... azután elnémula.

A többi puskások és hajtók látva e borzasztó jelenetet, mint viszi a medve a bíró szájában, a más három bűnből szörny által követve; löni nem mertek, mivel attól tartottak, hogy vagy a bírót érik, vagy ha vagy egy medvét találnak megsebesíteni, a többi a bíró azonnal üsszetépi: e szerint hát csak heves zajgással kezdék üldözni őket, mire a medve a nyomor bírót lecsapá a földre,

koholmány. Ilyes módszerhez különben is minden ürügy hiányzanék, mintán a tartomány benső nyugalmára nézve semmi kívánni való sem maradt és a külső viszonyok a zavartalan nyugalom jellemét viselik magukon.

Olaszország. Flórencz, John Russel „számos kíséret”-ével már ide érkezett. Ő szintén Rómába indul, és ez utazásban ismét politikai terveket látunk. Azt hiszik itt, hogy a pápa Franciaország minden fíradószái dacára mégis el fogja hagyni fővárosát.

A „Dz. Pozn.” római levelezője írja: „Az Oroszország ellen intézett oct. 29-ki pápai allocutio a nyugati hatalmaknak a lengyel ügybe való, 1863-ban felfüggesztett beavatkozásának első jele, első nyilatkozványa és csak előbeszéde azon borzasztó vádlételnek, mely már ünnepélyesen ki van birtetve és mely az orosz kormánynak a lengyel ügyhöz ellen intézett erőszakoskodását részleteiben ki fogja mutatni. A pápa által hirdett vádlétel a Quirinal titkos nyomdájában van és az ahoz tartozó okmányokkal együtt 400 lapnyi kötetet fog képezni, mihelyt ki lesz nyomtatva, szét fog küldetni a bírnokok, püspökök és külföldi udvarokhoz. Ily módon veszi fel a sz. szék hivatalosan a lengyel kérdést és hozzá ismét Európa ítélőszéke elé. A kath udvarok, mihelyt a vádlétel kezükben lesz, a pápa felbatalmazására mindjárt meg fogják indítani a diplomatiái beavatkozást, mely az Oroszország részéről várható ellentállás után mindjárt a fegyveres beavatkozásra fog vezetni.”

Németország. Hamburg, novemb. 28. A „Hamb. Nachrichten” egy magántáviratot tesz közzé, mely szerint Lübeck és Brema meghatalmazottakat küldenek azon értekezletre, melyek Berlinben az észak-német parlamentet illetőleg fognának tartatni.

Drezda, nov. 28. A képviselők kamarája egyhangulag elfogadta a Poroszországgal kötött békeszerződést és felbatalmazta a kormányt a szerződési határozatok kivitelére.

A „Dresd. Journ.” egy ministeri rendeletet tesz közzé, mely elrendeli a választási előkészületeket az észak-német szövetségi gyűlésére.

Hannover, nov. 24. Egy kabineti parancs felelőltja a tiszteket, 1867-ki január 1-ig nyugdíj vagy alkalmaztatás végett kérvényt nyújtsanak be. A főkörmányzó egyik jelentésében hozzáteszi, hogy a szolgálati eskütől való fölmentes György királytól kéréndő. Azoknak, kik átlépnek, azonnali alkalmaztatásra van kilátásuk. A ki a kettő közül egyiket sem teszi, a királyi határozat számára tartatik fenn. A fizetés folytatása a capitulatio alapján 1867-ki január végénél tovább nem tart.

Lengyelország. Az „A. All. Ztg.” írja: „Lengyelországban az orosz tisztviselők, kik igen vigyázók és kiknek mindenhol vannak titkos ügynökeik, hol lengyelül beszélnek és kivált Galiciában számos barátaik vannak a ruthenek közt, megbízható tudomással akarnak bírni a felől, hogy tavaszra egy új lengyel népfelkelés készítették elő. Arra nézve, hogy Galicia forrongásban van, és hogy az új vállalatok középpontja Krakó városa, a küljelek naponta szaporodnak, mint szintén a városba naponta érkeznek emigránsok. Azon állítás ugyan, hogy Austria ezen mozgalmaknak kedvezne, merész, de annyi bizonyos, hogy Goluchowszky nem látja, mit nem akar látni és szép csendesen elősegíti azt, mi neki tetszik. E közben mindkét részről készülődnek, habár mindkét részről hivatalosan megezáfoltnak a készülődési hírek.

„A ruthenek hetyke fellépése mutatja, hogy ők most Oroszországban bizakodnak és elhatározták, hogy politikai állásuk eldöntését előidézik. A galicziai országgyűlésen a nyelvkérdés igen heves kitérésre loabant s minután a lengyelek nem engednek, az országgyűlés határozatképtelenné fog vá-

és maga is melléje heverészett. Azonban csak egy perczig állapotok meg, és a már nyomában levő puskások és hajtók zajától megrettenve, társaival együtt odább állott. A bíró pedig legkisebb sértés nélkül, rögtön eszméletét visszanyerve, felugrott és a medvék után sieté társaival, kik éppen a legnagyobbakat, a mely ötöt megragadta volt, négy lövéssel elejtették, és azután több fejszefok ütással agyonverték. Az elejtett medvéből fél mássa zsirt vettek ki, mit bizonyos Klein nevű kereskedő 20 o. é. forinton vásárolt meg: szóval a medve rémitő nagy volt.

Ezen eseményt, mint szolgabíró e járásban, a melyhez ezen község tartozik, nevezett bíró és puskás társai körülményes kikérdezései után, valóssággal éppen a szerint történtnek találám, a mint előadám. A melyhez még azon észrevételemet kívánom adni, hogy ezen bíráim nevetve adván elő vadászkalandját, és mutatva kiszaggatott czondrája hátán a medvefogak nyomait. Kérdem tőle: ugyan minő érzések közt vala, midőn a medve szájában és körmei közt érezte magát? — Erre ő azt felelé: Annit tudok, hogy egy nagyot kiáltottam, a mikor a medve felkapott a levegőbe, de azután hogy mi történt velem — arról mit sem tudok, egész addig, míg földhöz csapott és mellém heverészett, melyel aztán el is távozott.

Ezen rendkívüli, de valóssággal megtörtént eseményről a midőn tudósítani kívánom a szerkesztő urat, határtalan tisztelettel maradok alázatos szolgálja Kenderesy Mihály.

ni. — Sepieha herceg a megnyitó beszédet lengyel nyelven tartotta, mi ezelőtt németül szokott tartatni s habár mentette magát, hogy ruthen fordítást készített, elfelelt, mégis az összes ruthen követség elbágya a termet, mert tudták, hogy ezen ünnepség előkészítve volt — be sem mutattatták magukat. Lengyel részről állítják, hogy a rutheneknek, kiknek vezénylője a görög n. e. papság, céljuk: az országgyűlést szétesztatni s a pórnép közt lázadást idézni elő, hogy ezt tervükbe bevonják; és Bécsben el vannak határozva, hogy Oroszországgal mérkőzés végett a lengyelekre fognak támaszkodni. Mindenesetre igen zord kilátásunk van Galiciában és Lengyelországban s általánosan el van terjedve a meggyőződés, hogy a jövő évben összefutásra kerül a sor, miután az osztrák császár az oroszok kívánságát, miszerint Sándor hessen herceget az orosz császárné testvérét nevezte volna Goluchowszky helyett fő kormányzóvá, megtagadta. — A lengyelek természetesen teljes igazsággal vannak és a toborzások az új-vallalathoz erősen s a lengyelek közt természetes, hogy jó sikerrel folynak.

Szerbia. A „P. Lloyd” tudósítja megerősíti azon hírt, hogy a szerb kormány a portához azon követelést intézte, miszerint a várak Szerbiában, Belgrád várat belé tudva, ültessenek ki. A köve-

telés a Szerbia és a porta közti szerződésekre támaszkodik, melyek szerint a szerb várakat a török helyőrségnek már 30 év előtt, s illetőleg hatvan év előtt kellett volna kitüntetnie, és továbbá a szerb országos képviselő által már kétszer hozott határozatára. Az orosz koronaházassági ünnepélyén jelen volt Szerbia képviselője Marinovits, a senatus elnöke, ki az orosz udvarnál rendkívül szívélyesen fogadtatt, azon reményt táplálja, hogy a sz. pétervári kabinetnél az iránt fel fogja kelteni az érdeket, mely követelést a szerb kormány minden nyomtatékkal fentartani szilárdul el van határozva.

É. Amerika. Mexikó. A „Köln. Ztg.”-nak írják: „Miksa császár állomása tartatlan volt Mexikóban, nemcsak az észak-amerikai állam közbelépése miatt, hanem Bazaine ténny miatt is, ki kormányt utasította nélkül mindent elkövetett, hogy a császár állomását aláaknázza. Bazaine ugyanis mióta egy mexikói nőt vett el, valódi „Grand-Seigneur” s mindenképp azon dolgozott, hogy őt kiálták ki Mexikóban Miksa helyére császárnak. Miksa császár előbb a szabadelvűek karjai közé vetette magát — de ezektől elárulatt: az elnökök és polgármesterek, kiket hivatalba tett, többnyire Juarez pártján voltak. Ezután kibékkült a klerikus párttal — de ez által a szabadpártiak mind elidege-

nültek tőle s mintán Bazaine működéseiről értesülve volt — legjobbnak látta a menekülést.”

Ujabb. Köln, nov. 29. A mai „Köln. Ztg.” jelenti Párisból, miszerint Bazaine tábornoknak a hadügyminiszterhez intézett távirata kimutatja annak lehetetlenségét, hogy Mexikó a francziák által továbbított 2—3 hónap lefolyása előtt odahagyatassék; Mexikó részére legalkalmasab regens gyanánt Mejiat jelöli ki, s azt mondja, hogy a kormányforma kérdése közönyös dolog.

— **Drezda, nov. 29.** A képviselők kamara egyhangulag helybenhagyta az észak-német parlamentbeli választásra vonatkozó törvényt.

— **New-York, nov. 28.** Az unio csapatok elfoglalták Matamorast. A mexikói császár — mint hírlk — Vera-Cruzból Havannába utazott.

— **Toulon, nov. 29.** A „Gomer” fregat tegnap este távsürgönyökkel Civita-Vecchiába indult. Ezen hajó szállítandja vissza az 59 dik ezredet. Az „Oréque” és „Canada” fregattok hozandják vissza a megszállt hadosztályt.

T. és felelős szerkesztő DOZSA DÁNIEL.

Nyilttér. *)

(Beküldetett.) A napokban érkezett Kolozsvárra Müller Lajos táncmester, hogy az általa szerzett és a pesti lapokban annyira dicsért „Alföldi lakodalmas” című társas-táncot a kolozsvári nemz. színpadon bemutassa. Miután a főváros minden táncmesterei elsajátítva, és a közönség azt mint farsangi újdonságot örömmel fogadta, azt hisszük nálunk is alig van kíváncsabb a farsangra nézve, mint a részt vevő kiment, részint elhagyott „kör” és „palotás” táncokat egy újjal, még pedig eredeti magyar tánczsal váltani fel.

Kíváncsian várjuk a sikert, mely ha jó lesz, hisszük, hogy a tánczkedvelő ifjuság seregestől fogja azt, — mely csak pár órai tanulást kíván — magáévá tenni.

E tánczra Müller ur zenét is szerzett, Odessai hercegnőnek ajánlva, a csinosan kiállított mű zongorára alkalmazva, kapható Demjén László könyvkereskedésében.

*) Az e téren megjelenő cikkekért egyáltalában nem vállal magára felelősséget a szerk.

HIVATALOS.

Hirdetmény.

(398)

1695. 1866.

D. V. T.

Mely mellett közhírré tétetik, hogy Décs várossának, a décsi ref. templom toronyában volt ócska torony órája, mely egy újjal cseréltetett ki, eladóvá vált, melynek ára felett a megvenni szándékozók, Décs város tanácsánál minden időben tudomást szerezhetnek, és az órárt is megtekinthetik.

Nemes Décs városa Tanácsának 1866 november 16-án tartott üléséből.

NEM HIVATALOS.

Hirdetmény.

(397)

(1—3)

A fogarasi h. h. egyháznak Fogaras várossa területénél vásártartási joga a jövő 1867-dik év január 1-ső napjától számítandó 3 egymás után következő évre a nevezett egyház tanácskozási termében f. é. december 20-dikán d. e. 9 órakor megkezdendő közértesítés útján hasznosbérbe fog adni.

A bántéppénz 100 frt. a felkiáltási ár pedig 1000 frt. o. ért. Ezeknek megfelelő írásbeli ajánlatok elfogadtatnak, melyek is a bántéppénzzel együtt bérmentesen a nevezett egyház keblé tanácsához címzendők.

Biztosítékul tehermentes ingatlan birtok is elfogadtatik, de csak olyan, mely Fogaras várossában vagy annak határában fekszik.

Az árverés többi feltételei alólírtak irórájában megláthatók.

Fogaras, 1866, december 1-ső napján

MESZLENYI KÁROLY ügyvéd,

a fogarasi h. h. egyház nevében, mint ennek keblé gondnok.

Karácsonyi ajándéknak alkalmas!

(377) Nélkülözhetlen a tisztelt nő világnak! (5—24)

Uj angol szabadékezőt kézi varrógépek.

Ára: készültéssel 40 frt, berendezett borszekrényvel 50 frt.

Alólírt gyári raktár batorodik a tisztelt nő-közönséget az ő szabadékezőt, magában Angol- és Franciaországban általánosan megkedvelt „uj”-angol szabadékezőt — kézi varrógépeire” figyelemztetni. E gépek egy a legszebb tűző mint láncszembőltest jól és kitarítan varrják, beszélő és egyéb készülékekkel vannak ellátva, mindegyik varrómunkára, sőt magára a legfinomabb tűzésekre használható, és Ausztriában, valamint Magyarországon, dícskedés nélkül, elismert használhatósága és díszes, csinos kiállításáról fogva magában a legmagas női körökben is felvételre érdemesített.

Egy ilyen gép ő csász. fensége Gizella főhercegnő birtokában is van, és az utolsó gazdasági kiállításán e gép nagy jutalomért kapott.

Elfogadok 5 évi teljes jótállást gépeimre nézve, és kívánatra kész vagyok nemesei és polgári háztól kapott bizonyítványokat elküldeni, melyek évek óta gépeimet a legnagyobb megelégedéssel használják és valódi használhatóságáról a legjobbat fogják mondani. Még csak azt említem meg, hogy ezen kis csinos gépeket minden asztalhoz csavarhatni és a fentebbi szekrényben kényelmesen utazásra is elvihetni.

Gyári raktár: KAUSCH H.-nál, Bécsben,

Wieden, Kettenbrückgasse Nr. 1.

Viéki megrendelések a pénz beküldése vagy utánvétellel azonnal és pontosan teljesítettek.

(306)

ROSENTHAL H.

porosz kir. udvari gyárnok

BÉCSI GLYCERIN VAS-SZESZE.

Udvari tanácsosok és tanárok

OPPOLZER és BALASSA,

a cs. kir. orvosi tanácsos és nyugdíjazott karügynöknek az orvosi tanszagnál

Dr. VISZÁNIK,

ugy mint az elsőrendű orvosok

KOVÁCS, LÓWY és dr. LENK,

(Schwarzenberg herceg házi orvosa) urak kiadott véleményük szerint.

ROSENTHAL H.

BÉCSI GLYCERIN VAS-SZESZE,

sápkor, vérszűke, erőltetés és női-betegségek ellen, továbbá: lábbadozásban rendeltetett és mint legjobb szer bizonyult be.

Kapható majd minden nagyobb gyógytárakban az ausztriai birodalomban.

Egy nagy üveg ára 2 frt, kisebb üveg 1 frt 35 kr.

Rendelvények egyes üvegekre még 10 kr hozzá számításával, a pakolás és fuvarlevél bélyegért, postai utánvétellel pontosan teljesítettek.

Főraktár Erdély részére:

TEUTSCH B. JÓZSEF-nél Segesvárt.

Fiók raktárak:

N. Szeben: Dr. Kayser gyógyszerész.

Kolozsvárt: Dr. Hintz

Brassóban: F. Jekelius

Szász-Régenben: Tr. Wachner.

M. Vásharhelyt: Bucher Miksa.

Székely-Udvarhelyt: J. A. Kautz.

Medgyesen: W. Wolff.

Nagy-Selyken: Szecezy Gábor.

Részleges raktárak átvétele iránt értekezhetni a fent megnevezett főraktárnál.

(379)

1/12

(4—12)

Fel áron

urak, hölgyek, gyermekek számára

ajánl az első és legnagyobb vászon ruhanemű raktár fő bizománya

Bécs, Tuchlauben Nro. 11.

legelősebb és legjobb kész fehérneműket minden nagyságban és minőségben, valamint vászon alsó nadrágok, fehér és elegáns színes ingek bár mily nagy mennyiségben a legszebb formában, és csodás olcsó árért egy annyira, hogy ez minden vevőt meg fog lepni, és a legkisebb próba után nagyobb megrendelésre fogja ösztönözni. Bizonyoságul kérem az itt következők árjegyzékét áttekinteni:

Kész férfi ingek, legjobb kézimunkával.

Fehér czérna vászon innék, sima	3 frt helyett, csak 1 frt 50 kr.
Finom féle redős mellel	4 frt 50 helyett csak 2 „ 30 „
Finom irhoni, vagy rumburgi ingek	6 frt „ „ 2 „ 80 „
Finom hollandi vászon ingek	6 frt 50 „ „ 3 „ — „
Finom rumburgi kézi szövésű ingek	7 frt 50 „ „ 3 „ 50 „
A legfinomabb rumburgi ingek szép kézimunka	10 frt — „ „ 4 „ 50 „
Finom belga batist vászon ingek	12 frt — „ „ 5 „ 50 „

Fehér és színes Shirting ingek.

Férfi ingek fehér Shirting	3 frt — helyett csak 1 frt 80 kr.
A legfinomabb francia Shirting	4 frt 2 „ „ 2 „ 80 „
Legújabb formájú színes ingek	2 frt 50 „ „ 1 „ 80 „
Elegáns színes Shirting ingek	4 frt 50 „ „ 2 „ 50 „
Valódi francia színes batist ingek	6 frt 50 „ „ 3 „ — „
Legújabb fehér bál ingek legfinomabb	6 frt 50 „ „ 3 „ 50 „

Kész női ingek legszebb kézimunka és kézi himzéssel.

Sima vászon női ingek, huzóval	4 frt — helyett csak 1 frt 90 kr.
Finom schweizi ingek redős mellel	5 frt 50 „ „ 2 „ 50 „
Uj formák szív és kör alakban himzeve	6 frt 50 „ „ 3 „ 50 „
Eugenie, új forma, himzeve	7 frt — „ „ 3 „ 50 „
Maria Antoinette váll ingek	6 frt 50 „ „ 3 „ — „
Victoria, himzett valódi Valencienn	16 frt — „ „ 7 „ — „
Finom vászonból hurkolva	5 frt — „ „ 2 „ 80 „
Divat ingek, finom belast vászon himzéssel	6 frt 50 „ „ 3 „ 80 „
Női alsó nadrágok finom Shirting	4 frt — „ „ 2 „ — „
Női nadrágok, himzéssel, finom vászon	6 frt — „ „ 2 „ 80 „
Női éjeli corsetek angol Shirting	5 frt 50 „ „ 2 „ 80 „
Elegáns gazdagon himzett corsetek	12 frt — „ „ 5 „ 50 „
Legfinomabb corsette valódi Valenciennel	20 frt — „ „ 10 „ — „
Női háló ingek hosszú ujjal	3 frt, 3 frt 50 kr egész 4 frt 50 krig.

Legfinomabb vászon férfi gatyák

1 frt 20 kr., 1 frt 50 kr, finom rumburgi	2 frt 20 kr.
Irhoni vászon 48 rőfös	34 frt helyett 17 frt.
Finom irlandi, vagy rumburgi 50 rőfös	60 „ „ 24 „
Jó vászon szebekendő feltűzet	1 frt, 1 frt 50, 1 frt 80 egész 2 „
Finom szebekendő vászon batist feltűzet	2 „ „ 2 „ 50 „
Elegáns férfi gallérok feltűzet	1 frt 50, 1 80, 2 „
Jó fehér és színes férfi kapcsák feltűzet	2 frt, — 2 50, 3 „
A legjobb francia flanel ingek minden színben sima és kockás, különösen csusz és meghit-	3 frt 50, 4 frt, 4 frt 50.

Valódiságrt és tisztaságrt kezeség váltaltatik.

Ingek melyek nem találják visszacséréltetnek.

Viéki megrendelések postai utánvét útján.

Ingek megrendelésénél a nyakbőség megjelölése kérietik.

Czím: An das Central-Depot der ersten Leinwache-Niederlage des

Louis Modern, Wien, Stadt, Tuchlauben Nr. 11.

STEIN JÁNOS könyvkereskedésében Kolozsvárt. Harmath Józsefnél Tordán, Wittich Józsefnél Marosvásárhelyt, Dobray Nándornál S.-Udvarhelyt, Barthos Domokosnál S.-Szentgyörgyön, Vokál Jánosnál Nagyenyeden, Sindel Károlynál Brassóban, Wagner Józsefnél Károlyfejevárt kapható:

Irodai fali Naptár

1867-ik közönséges évre

katholikus és protestáns, görög-orosz, és izraelita naptárral, bélyeg-illeték táblákkal, a kolozsvári cs. kir. levél- és szekérposta, távirda, valamint a Biasini gyorskocsi menetrendével ellátva.

Különös tekintettel hivatali használatra.

Ára 30 kr. o. é.

KOLOZSVÁRI NAGY NAPTÁR

1867-dik évre.

Szerkesztette K. Papp Miklós. III-dik évfolyam.

Mellékletül Haynald Lajos, P. Szakácsi Vitus, Horváth Mihály arcképeik, és Doré Gusztáv „Vízözön” című remek genre-képe rézmetszetben.

Ára 1 frt. Postán küldve 1 frt 10 kr.

Ugyan csak Stein Jánosnál kapható:

Gombostű-naptár, hölgyek számára, 1867-re. Szerkeszté: Hajnalka, egy aczélmetszettel, csinos aranykötésben 1 frt 50.

Aurora, Album-naptár 1867-re, a magyar hölgyek számára. Szerkesztik: Áldor Imre és Zilahy Imre. Ára füzve 1 frt 20 kr.

Godolányi A. Gazdasági zseb-naptár 1867-re, minden óra külön napló-füzettel. Ára 1 frt 80 kr.

Kassay A. Ügyvédek-naptára 1867-ik évre. Ára kötve 1 frt 20 kr.

Sajtó alatt van s közelebből meg fog jelenni:

Egy falat kenyér története.

Levelek az ember életéről. Növendék ifjak számára.

Macé J. nyomán dolgozta Szász Domokos.

Nyomatott az ev. ref. főtanoda betűivel. (Bel-farkasutca 74 sz.)

Melléklet: Demjén László zongora hirdetménye.

(391) (3—3)

Kiadó bolt helyiség.

Bánff-Hunyadon a piacon a legnyitabb helyen, egy tágas és száraz bolti helyiség 1867. Január 1-sőjétől kezdve egy vagy három évre kiadó. Értekezhetni iránta Bánff-Hunyadon a postahivatalnál.

(391) (3—3)

„NŐI DIVAT” raktár

(10—12)

A LEGNAGYOBB

nagy és kis mennyiségben

II. LEITNER-nél

(Wien, Rothenburgstrasse Nro. 23. ersten Stock.)

Ajánlja a legújabb czikkeltel dísan ellátott RAKTÁRT, és pedig:

Téli zékák (tűjas) 3 ftról 15 ftrig.

selyem köpenyek 60 „ 100 „

básony köpenyek 75 „ 180 „

gyermek köpenyek 4 „ 20 „

és mindenmü divat-cikkeltet a legújanyosabb árban.

Viéki megrendelések postai utánvét, vagy az árak káspénzben beküldése után a legpontosabban teljesítetnek.

(395) (2—3)

Eladó kereskedés.

Egy jó helyen lévő fűszer, festék- és vas-kereskedés szabad kézből eladó. — Értekezhetni Tordán a „Szarvashoz” címzett kereskedésben a piacon 568 számú házánál.

(395) (2—3)

Eladó kereskedés.

Egy jó helyen lévő fűszer, festék- és vas-kereskedés szabad kézből eladó. — Értekezhetni Tordán a „Szarvashoz” címzett kereskedésben a piacon 568 számú házánál.

(395) (2—3)

Eladó kereskedés.

Egy jó helyen lévő fűszer, festék- és vas-kereskedés szabad kézből eladó. — Értekezhetni Tordán a „Szarvashoz” címzett kereskedésben a piacon 568 számú házánál.

(395) (2—3)

Eladó kereskedés.

Egy jó helyen lévő fűszer, festék- és vas-kereskedés szabad kézből eladó. — Értekezhetni Tordán a „Szarvashoz” címzett kereskedésben a piacon 568 számú házánál.

(395) (2—3)

Eladó kereskedés.

Egy jó helyen lévő fűszer, festék- és vas-kereskedés szabad kézből eladó. — Értekezhetni Tordán a „Szarvashoz” címzett kereskedésben a piacon 568 számú házánál.